

Dönitz

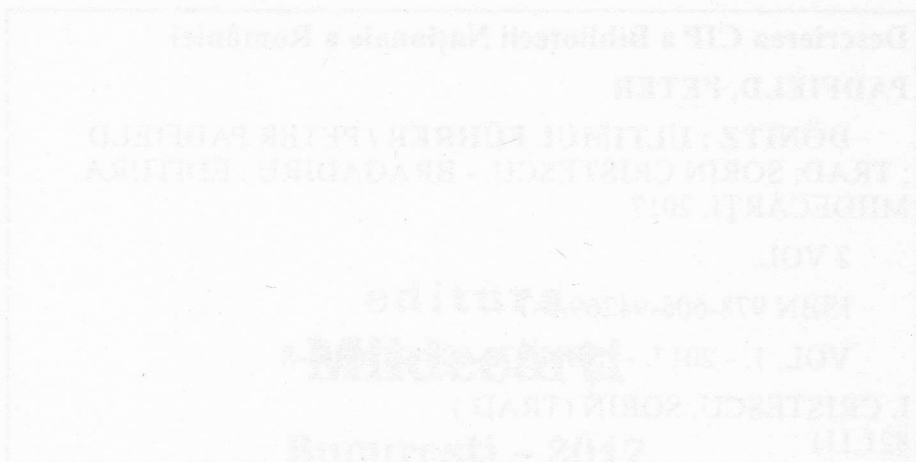
Ultimul Führer

Volumul I

autor

Peter Padfield

Sorin Cristescu

Cuprins

Mulțumiri	1
Introducere	3
1. <i>Ich hatt' einen Kameraden...</i>	5
2. Ofițer în Marina Imperială	12
3. Spre cel de-al Doilea Război Mondial	91
4. <i>Führer der U-boote</i>	151
5. Bătălia Atlanticului	189
Note și referințe	265

Ich hatt' einen Kameraden...

O dimineață de ianuarie senină și rece; lumina soarelui face să sclipească ramurile acoperite de zăpadă, tufișurile și gardul viu, bine îngrijit, care împrejmuiește Aumühle, în afara Hamburgului, la marginea pădurii saxone. Casele mari, construite la începutul secolului al XX-lea, cu fațade ornamentate și balcoane, fiecare cu o curte proprie, cu gazon și tufișuri impecabile, privesc spre șirul de automobile și trăsurile care se mișcă lent; cei care le conduc caută locuri de parcare și amenință să blocheze traficul acestui orașel liniștit. Cei care și-au lăsat mașinile se îndreaptă dincolo de case, spre o mulțime de oameni care se revarsă dincolo de drum, înaintând cu greu printr-un splendid peisaj de iarnă, cu pini încărcăți de nea și vegetație înghețată, pe ceea ce se numește *Kirchenweg* - drumul spre biserică.

În cele din urmă, drumul dă într-o pajiște, în fața unei capele rotunde, acoperită cu cărămidă roșie, aparent în stilul anilor '30. Un acoperiș conic de aramă colorată în verde contrastează cu zăpada și, de pe acesta, se înalță un turn scurt, cu o cruce simplă. Este biserica dedicată memoriei lui Otto von Bismarck. Suntem, din mai multe puncte de vedere, pe pământurile lui Bismarck. În interiorul bisericii se află, într-un sicriu învelit în drapelul negru-roșu-auriu al Republicii Federale Germane, ultimul dintre cei șase – doar atâți au fost - Mari Amiral ai Marinei de Război germane. Pe drapel se află sabia sa de ofițer, iar în jurul sicriului o gardă de onoare, formată din oameni în vârstă, purtând cu mândrie și rigiditate panglica neagră-albă-roșie, legată la butonieră, a Crucii de Fier și insigna aferentă, prinsă pe nodul cravatei negre, între reverele costumului civil. Toți sunt foști ofițeri de marină. Unul dintre ei stă în față, ținând o pernă de catifea neagră, pe care se află decorațiile conferite Marelui Amiral; se disting Crucea de Cavaler, alte Cruci de Fier din vremea Imperiului, Medalia Imperială și Medalia Ofițerilor de pe submarine.

Cei care au ajuns primii pe *Kirchenweg* trec în ordine prin fața catafalcului, pentru a-și prezenta ultimul omagiu. Majoritatea sunt din aceeași generație cu cei care formează garda de onoare; nici hainele civile și nici vârsta nu ascund legătura indisolubilă ce îi unește. Panglici și Cruci de Fier, ici și colo Frunze de Stejar, gradul cel mai înalt al decorațiilor, sclipească pe cravatele lor. Unii poartă caschete de ofițeri de marină cu insigna

Re: *U-bootfahrer Verband* – Asociația Ofițerilor de Submarine - sau Asociația Navală. Probabil că jumătate dintre cei care au venit sunt ofițeri de marină, dar toate armele celui de-al Treilea Reich sunt reprezentate aici: foști comandanți de tancuri, piloți de aviație, ofițeri superiori și generali cu părul alb din *Waffen SS*...

-*War das nicht Mohnke?*

Afară, mulțimea continuă să crească.

-*Der Mohnke!*, repetă cineva. (Wilhelm Mohnke, ultimul general SS din buncărul Führer-ului de la Berlin.)

S-a făcut coadă și la semnat în cartea de condoleanțe, deschisă pe o masă, lângă baldachinul lung din afara capelei. Vechii camarazi se recunosc unii pe alții; s-au format grupuri; se vede cum se ridică valurile de respirație în aerul înghețat. Se aud voci care critică faptul că guvernul a refuzat să permită funeralii naționale sau onorurile militare cuvenite unui Cavaler al Crucii de Fier; nici nu a permis vreunui reprezentant al autorităților să asiste la ceremonie și nici măcar celor de față nu le-a dat voie să poarte uniformă, în vreme ce alții se minunează de cât de mulți sunt cei care au sfidat această dimineață geroasă și au venit...

-*Mensch, der Rudel! Hast du den Rudel gesehen?*

Colonelul Hans-Ulrich Rudel, asul piloților de avioane Stuka, distins cu cele mai înalte decorații de război germane, un om cu fața arsă de soare, cu părul rărit și alb, se sprijină pe două cârje în timp ce oferă autografe unor oameni la fel de în vârstă ca și el, care se îngămădesc în jurul său.

Cei câțiva din generația mai tânără știu instinctiv că n-au ce căuta aici; nu este nimic de spus, totul se vede în atitudine și comportament, în vocile venite din alte vremuri, obișnuite să execute și să comande, cu experiența palpabilă a unor bărbați tineri care, pentru o scurtă perioadă de timp, au fost stăpânii Europei și apoi au trăit experiența dezastrului, *Niedergang*, teribila răsplată. Aceștia sunt supraviețuitorii holocaustului german, veniți aici să-și omagieze ultimul lider, de multă vreme blamați sau aclamați de istorie, gata să-și justifice propria onoare în cadrul evenimentelor la care au participat și de la care restul lumii, și chiar guvernul noii lor Republici Federale, își întoarce fața cu oroare. Cei câțiva tineri tunși perie și purtând geți de piele, din Gau-Hansa și alte mișcări neonaziste care i s-au alăturat, le sunt la fel de străini ca și acei puțini și sceptici tineri jurnaliști, mai degrabă contrariați de această mare adunare, al cărei sens încearcă să îl înțeleagă.

Poate că inscripțiile de pe coroanele de flori oferă vreun indiciu: „Unserem Reichspräsident zum Gedenken” - în memoria Președintelui nostru -, de la asociația expatriaților din teritoriile germane din răsărit; „Geschichte wertet, Menschen irren” – istoria restabilește adevărul, oamenii greșesc –, de la un membru al *Bundestag*-ului; o coroană simplă de la *Wolf-Rudiger, Ilse și Rudolf Hess*, alta de la *Asociația Submariniștilor Walther Forstmann*

numele unui as al submarinelor din Primul Război Mondial, care a fost de fapt primul dintre comandanții de submarine ai lui Dönitz –, unul dintre supraviețuitorii lui U 309; alta de la *Echipajul '36*; „In treuem Gedenken”, de la *Oberleutnant zur See Kummetz*, fost comandant pe U 235; „Unserem Vorbild an Tapferkeit, treue und Ritterlichkeit” – modelului nostru de curaj, loialitate și cavalierism -, de la liderul Tineretului German; pe o coroană, o panglică roșie-alb-roșie, culorile fostului *Hitlerjugend* – Tineretul hitlerist; *Er hielt unserem Vaterland die Treue* – el a fost credincios patriei noastre -, de la soldații fostului *Waffen SS*; pe o coroană argintie cu negru, *Treue um Treue* – loialitate pentru loialitate -, de la *3 Panzerkorps*; *Deutschland wird leben* – Germania va trăi, *Sein Ruhm überdauert die Zeit* – renumele său va străbate timpurile – *Dem Retter von Millionen ostdeutscher Flüchtlinge, dem Grossadmiral, dem letzten Staatspräsidenten in Dankbarkeit und Treue* – salvatorului a milioane de germani refugiați din Răsărit, Marelui Amiral, ultimul Șef de Stat, cu recunoștință și loialitate... mesaje sunt nenumărate.

Slujba religioasă a început. Au trecut mai bine de două ore de când s-au deschis ușile bisericii și numărul ultimelor persoane dintre cele care doreau să treacă prin fața catafalcului s-a restrâns vizibil. Acum, printr-un difuzor, se transmit mulțimii de afară cuvintele contraamiralului Edward Wegener, care vorbește despre viața Marelui Amiral, „bazată pe virtuțile - acum atât de nedrept contestate – Corpului Ofițerilor Marinei Imperiale: onoare, devotament și spirit de sacrificiu pentru împlinirea datoriei, patriotism, loialitate necondiționată față de guvern...” (1)

Heinrich Jaenecke, unul dintre cei care ascultă pe pajiștea acoperită de zăpadă de afară, își amintește cu emoție teroarea care domnea în acele ultime zile ale celui de-al Treilea Reich, când, fiind copil de școală ceva mai mare, fusese încartiruit într-o cazarmă aflată la mai puțin de o oră de mers cu mașina depărtare de Aumühle, și face în sinea sa un comentariu lipsit de echivoc: „Asta e! Deviza care scuză orice! Difuzorul copleșește întregul cimitir cu un singur cuvânt: LOIALITATE! Urișa minciună nemțească, scuza general valabilă pentru orice fel de orbire, lașitate, iresponsabilitate...” (2)

De la difuzor, se aude:

Marele Amiral Dönitz a fost un mare comandant militar. Prestigiul său se întemeia pe tenacitatea cu care își urmărea țelul și pe claritate. A cucerit inimile oamenilor săi grație carismei sale unice...

Avea capacitatea de a recunoaște în ce consta elementul esențial al oricărei probleme și de a prezenta oricui, în cuvinte simple, acest element esențial. Avea fler în luarea deciziilor și avea energia necesară transpunerii în fapte a ceea ce el considera că trebuie făcut. A fost omul unei generații tinere, dornică de inovații, plină de idei. El i-a întrupat spiritul. El a inspirat tânărul corp ofițeresc de pe submarine, la fel ca și pe cel al subofițerilor și

al soldaților, întru împlinirea datoriei. Chiar și în fazele cele mai grele ale războiului, cu pierderi colosale, submarinele nu au dus niciodată lipsă de voluntari.

Conducerea bazată pe virtuți militare i-a făcut pe submariniștii din cel de-al Doilea Război Mondial să fie o asociație admirabil sudată, mândră de succesele ei, care la final a făcut sacrificii demne de mărețele pilde ale istoriei antice.

Când a fost numit Comandant Suprem al Marinei de Război (continuă Wegener), Dönitz a depășit sfera obligațiilor militare și s-a implicat în politică. Pentru a-și duce la bun-sfârșit îndatoririle asumate față de Marina de Război, avea nevoie de încrederea lui Hitler și a câștigat-o, iar loialitatea sa necondiționată, până la sfârșit, l-a determinat pe Hitler să-l numească succesorul său.

Astăzi, eliberați de prejudecățile epocii, oricine trebuie să-și pună întrebarea dacă doar spiritul de obediență poate justifica principiile etice ale militarilor germani...

Spre sfârșitul discursului său, Wegener menționează faptul că Ministerul Federal al Apărării nu este reprezentat la aceste funeralii; dezaprobarea mulțimii pentru atitudinea guvernului se exprimă energic, prin fluierături.

„Marelui Amiral i-au fost refuzate până și onorurile cuvenite unui Cavaler al Crucii de Fier...”

Și mai multe fluierături.

„Viața unui mare soldat s-a încheiat. De acum înainte, numele său aparține istoriei. Noi, cei din vechea Marină de Război, îi mulțumim pentru că ne-a oferit exemplul său de comandant. Îi mulțumim pentru că ne-a condus impecabil în timpul războiului. Îi mulțumim pentru fermitatea cu care a purtat războiul până la sfârșit. Dincolo de mormânt, el se bucură de afecțiunea noastră, de recunoștința și venerația noastră. Cei din vechea Marină de Război sunt mândri că a făcut parte dintre noi.”

Urmază alți vorbitori, care își aduc și ei omagiile. La final, preotul parohiei, pastorul Hans Jochen Arp, vorbește despre omul care și-a trăit ultima parte a vieții printre cei de aici, ca „un cetățean obișnuit, lipsit de orice ar fi arătat rangul sau demnitățile cândva deținute.” A fost un creștin adevărat, care frecventa regulat această biserică, unde se așeza în al doilea rând din centru, îmbrăcat într-un pulover de lână. După decesul soției sale, l-a întrebat pe pastor dacă nu cumva ar trebui să înfrumusețeze cavoul familiei cu un crucifix mare, sculptat din lemn.

„Eu i-am spus: *Pe aici nu prea se obișnuiește. De ce doriți acest lucru?* Răspunsul lui a fost: *Pentru că El este singurul căruia mă pot alătura acum, la final.*”

Respect pentru oamenii cărta
Mai târziu, discutând despre modul în care trebuiau să se desfășoare funeraliile sale, Dönitz i-a spus că vrea să fie înmormântat sub culorile Republicii Federale Germane. „Drapelul imperial se exclude. Sicriul meu trebuie învelit în drapelul negru-roșu-auriu.”

Pastorul continuă: „Asta înseamnă loialitate față de statul nostru. Cred că nu putem decât să urmărim exemplul său, să fim loiali și să respectăm această loialitate. Din acest motiv, ceea ce facem astăzi nu este o manifestare de revoltă, de ură sau de resemnare. Ar fi o nebunie! Să vindecăm ceea ce poate fi vindecat! Să salvăm oamenii! Asta a fost atitudinea sa, care ne obligă și pe noi... Pentru mine, a fost unul dintre cei mai devotați creștini dintre câți am întâlnit.”

După discursuri, se intonează imnul. Fanfara asociației foștilor ofițeri ai Marinei de Război se adună, pe drumul ce duce spre cimitir. Toți membrii Asociației sunt în haine civile, dar pe cap poartă caschete ofițerești. Purtătorii de drapel țin sus atât drapelul Asociației, cât și vechiul drapel al Imperiului și merg înaintea sicriului învelit în roșu-negru-auriu, purtat pe umerii foștilor ofițeri de marină, Cavaleri ai Crucii de Fier. Căpitanul de corvetă Adalbert Schnee poartă perna cu decorațiile Marelui Amiral. Cândva, a fost un vestit comandant de submarin și, mai târziu, a făcut parte din Statul Major al Marelui Amiral, în ultimele zile ale războiului, când totul se prăbușise; Aliații dominau complet marea și cerul, dar el a lansat la apă un prim submarin, dintr-o serie nouă, pregătită, dincolo de ceasul al doisprezecelea, să reia ofensiva împotriva navelor inamice.

Printre cele două șiruri de oameni care stau pe pajiștea acoperită de zăpadă, pe ambele părți ale drumului spre cimitir, sicriul Marelui Amiral este purtat, în răpăitul de tobe al marșului funebru. Drumul șerpuiește printre tufișuri și iată-l dintr-odată ajuns în fața marelui crucifix din lemn sculptat. Mult deasupra oamenilor adunați acolo, Hristos, cu o coroană de zăpadă, este ținut, cu capul aplecat de durere, cu brațele larg desfăcute, ca pentru a-și primi slujitorul.

Mai jos, pe un bloc de granit de formă neregulată, este gravat un singur cuvânt: DÖNITZ. Pe o parte, a fost fixată o placă memorială:

Ingeborg Dönitz, născută Weber

10. 12. 1893 – 2. 5. 1962

Mai este încă o piatră tombală, ceva mai mare, pe care sunt scrise două nume:

Klaus Dönitz, locotenent de marină

14 mai 1920 – 14 mai 1944, în Canalul Mânecii

Peter Dönitz, sublocotenent de marină

20 martie 1922 – 19 mai 1943, în Atlanticul de Nord

Submariniștii ocolesc încet pământul proaspăt ridicat lângă mormânt și coboară sicriul la picioarele lor. Fanfara a amuțit, iar sicriul este coborât

în cavou. Pastorul recită ultimele versete din slujba morților și atunci – spontan, din câte se pare –, dintr-o mie de piepturi, se înalță vechiul imn german, primele versuri, pe atunci interzise:

*Deutschland, Deutschland über alles,
Über alles in der Welt...*

Buzele pastorului sunt încleștate.

Pentru Heinrich Jaenecke, imnul răsună ca o blasfemie. Își amintește clar acea zi de 1 mai 1945, când a auzit la radio vocea metalică a Marelui Amiral: „*Führer*-ul a căzut la datorie. A fost unul dintre cei mai mari eroi din istoria Germaniei. Dar lupta trebuie să continue...”. Heinrich Jaenecke și alții ca el au sărit pe ferestrele cazarmii și au luat-o la fugă peste câmpuri. „Voiam să-l lăsăm pe Marele Amiral să-și ducă singur războiul până la sfârșit. Am trecut prin sate și am văzut dezertori spânzurați de copaci. Țăranii ne-au spus despre cumplitele Jagdkommandos: *Sunt mai bestii chiar decât SS-iștii; vă lichidează fără să vă întrebe nimic...*” (4)

Heinrich Jaenecke și camarazii săi au reușit să supraviețuiască fără să fie capturați și două sau trei zile au stat ascunși pe o pajiște, sub soarele de primăvară, până când au auzit zgomotul unui motor. Era un jeep cu patru englezi, care cântau. „Am privit cu încântare acele uniforme kaki. M-a uimit un mic detaliu: soldații nu aveau centuri de piele, ci doar din material textil. M-am gândit: centura din material textil a înlăturat-o pe cea din piele. Ne-a copleșit un sentiment extraordinar de eliberare, de libertate. Într-o singură clipă, totul, întregul edificiu îngrozitor de frică și distrugere în care trăisem, s-a prăbușit. Stăteam întinși pe pajiștea aceea din Holstein și ne uitam unul la altul. Lacrimile ne curgeau pe obraji, dar pe urmă am râs până am răgușit. A fost cel mai fericit moment din toată tinerețea mea.” Așa am gândit când, după 35 de ani, *Deutschlandlied* a răsunat peste mormântul deschis al lui Dönitz. Nu, *meine Herren*, nu am uitat nimic, nimic nu s-a cicatrizat. Există în Germania o prăpastie invizibilă, dar peste care nu se poate construi niciun pod și pe o parte se strâng tot mai mulți oameni. Karl Dönitz se află pe partea cealaltă.

Adalbert Schnee a scris un articol pentru asociația submariniștilor, în care a descris înmormântarea. A menționat și acest moment, ca „un emoționant rămas-bun” de la Marele Amiral:

„...Și, dintr-odată, din mulțime a răsunat *Deutschlandlied*. A fost cel mai înălțător omagiu pentru cel plecat dintre noi. Se împliniseră cuvintele pe care cele trei asociații navale le publicaseră în fereparele lor: *Venerat de soldații săi, respectat de inamici, aproape uitat în propria-i patrie.*” (5)

Schnee a continuat să nege acuzațiile, adesea formulate împotriva lui Dönitz, mai ales acelea care afirmă că nu fusese decât un vasal al lui Hitler. El, Schnee, nu cunoaște niciun caz, în tot ceea ce a însemnat conducerea războiului naval, în care voința lui Dönitz să nu se fi impus în fața lui Hitler.

Respect pentru oamenii și cărți

În final, a ajuns să vorbească despre „ultima și cea mai gravă acuzație”:

„Dönitz și-a făcut datoria de soldat până la sfârșitul sfârșitului, căci nu era un om care să-și fi putut trăda principiile. Pentru el, refuzarea ordinelor ar fi echivalat cu răzvrătirea...”.

În finalul articolului său, Schnee afirmă că Marele Amiral nu va fi dat uitării și este sigur că, într-o zi, sub o guvernare curajoasă, Dönitz va primi un loc onorabil în istoria Germaniei.

Aceste două opinii – formulate de Jaenecke și Schnee – reprezintă două puncte de vedere diametral opuse; ambele dispun de o amplă susținere în cele două tabere care continuă să divizeze Germania de azi.